

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.

Scriitori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil., rândul cu litere garmond.

Pericolul slav și pericolul german.

(b.) Nu sunt puțini și nici din cei mai timizi ai noștri, cari conchid, că oricum se va sfârși răsuiala aceasta săngheroasă, elementul românesc este amenințat în viitoarea sa desvoltare de pericolul germanizării, dacă vorbiru puterile centrale, și tot așa de o slavizare, sau rusificare, când dușmanii dela nord ar rămâne învingători cu aliații lor.

Când luăm de hipoteză aceste premise, trebuie se admitem posibilitatea unei desnaționalizări a elementului românesc. Nu este așa? Ei bine, cine riscă să facă prognose pentru viitor, dacă nu vrea să fie taxat de fantesist, trebuie mai întâi să probeze verosimilitatea prevederilor sale pe baza unei cercetări conștiențioase a trecutului. Căci numai cine cunoaște bine trecutul, cum și prezentul unui popor, poate încânta să facă deducții aproximative și asupra viitorului lui.

După părerea noastră însă un pesimism nu este absolut de loc indicat prin imprejurările actuale în ce privește viitorul nostru românesc, oricum se va sfârși criza gravă prin care trece de astădată Europa. Un optimism exagerat însă la tot cazul ar fi tot atât de inopportun, ba poate chiar dezastroso nădejdilor noastre într'un mai bun viitor. «Nu speră și nu ai teamă», — remâne veșnică busolă dreaptă pentru un popor ca al nostru, trecut prin mii de suferințe, cari însă nu l-au putut iștovi, ci l-au întărit în credința unei misiuni mai înalte, ce i-a dat-o proovedință atunci, când l-a înzestrat cu calitățile extraordinare ale unui neam ales de Dumnezeu pe acest pământ.

Un astfel de neam, cum este și al nostru, nu poate fi periclitat de nici o primedie lumească. Numai urgia lui Dumnezeu l-ar putea sdobi vreodată.

Dar neamul nostru este unul dintre cele mai creștine din căte există; și din partea proovedinței nu avem a ne teme decât poate de o pedeapsă a păcatelor noastre față de noi însine, de cari însă spre lauda noastră fie zis, ne-am dat seamă totdeauna când o iubire impecabilă de neam ne-a chemat prin un puternic glas al vremii la unirea indisolubilă a cugetelor și simțirilor noastre.

Și astăzi elementul românesc stă ca o stâncă de granit, pe care nici o putere dinamică lumească nu-l poate clinti din locurile, pe cari l-a aşezat voia lui Dumnezeu și istoria sorții sale de aproape două mii de ani.

Această istorie ne dovedește mai evident decât orice speculație politică asupra viitorului indescifrabil, că nici Germanii, nici Rușii, nici orice alt neam pe lume nu este în stare să facă din Români altceva decât aceea ce sunt din moșii strămoși: *popor roman*. Da, se poate, ca o suprematie germană să deasupra plaiurilor Car-

pașilor noștri să ne modifice încântava, sub influența unei predominante culturi germane să ne facă să ne însușim și noi unele calități bune morale și intelectuale dela un popor mai superior în cultură decât noi. Căci Românul primește ce vede bun la altul, răul însă nu-l sufere caracterul lui curat și virgin de orice aberație a așa zisei hipercivilizații. Si acesta este talismanul lui, care-l face imun de influențele rele ale străinismului, o calitate admirabilă, pe care ceice au studiat numai superficial poporul nostru, o confundă în mod fals cu necapacitatea de asimilare culturală modernă.

Adevărat, că fiind sinceri, trebuie să admitem, că Românul — vorbim de al nostru, cel din Monarhie, — apare Neamului ca nemodern în multe privințe, deși în fond e un bloc de marmoră atât de prețios, însă și atât de tare, încât numai dalta propriei sale individualități e în stare se ciseleze monumentele de artă, ale unei arte naționale, care va uimi lumea numai atunci, când această daltă nu va mai fi, nici germană, nici maghiară, ci românească.

Pericolul germanismului pentru noi deci nu poate exista. Dovadă anii absolutismului, când totul era nemîște pe la noi, și poate că n'a fost, — dupăcum spun bunicii noștri, — un timp relativ mai prielnic desvoltării noastre, ca acela. Nu ne-am germanizat, ci ne-am cultivat, primind multe bune dela o cultură superioară, spre folosul ridicării noastre intelectuale.

Am remas însă Români, și încă buni Români; a remas pleiada cea mai falnică dela 1848 încoace, căreia atât de mult are să-i mulțămească posteritatea de azi progresul nostru pe teren cultural și economic.

Au venit apoi Maghiarii cu programul lor de desnaționalizarea noastră, care știm acum, după un jumătate de secol, cum a eşuat complet. Iar ce privește pericolul slav, de care mulți să tem, și nu fără oarecare temeu, să medităm nițel asupra lumenului. Aici este un punct mai delicat, este, nu atât pericolul rusificării, ca limbă, căci România încă a trecut prin diferite epoci de dominație rusă, și nu a fost rusificată, dar este momentul *confesional*, care poate fi întru călău mai îngrijitor.

Este legea ortodoxă, care să spune, că ne-ar face să perim ca națiune, atunci când Rusia ar ești invinsă. Ei bine, nici acest pericol, de care Dumnezeu să ne ferească, nu ne sperie, căci vedem, că cea mai mică fracțiune din elementul românesc, care trăiește sub dominație străină: Basarabenii, limba nu și-au uitat o nică după osută de ani de stăpânire rusască! Si astăzi înseamnă foarte mult la o fracțiune de popor de abia vreo două milioane între 180 de milioane de Ruși.

Pericolele de cari ne-am putea teme pentru viitorul nostru nu rezidă deci în nici o parte din afară de elementul nostru românesc. Singurul pericol mare pentru neamul românesc

ar fi, când ne-am lăsa seduși de momeli străine, dar dușmanoase existenței noastre. Însă în privința aceasta avem garanția cea mai sigură în forța noastră etnică și în înțelepciunea conducerilor noștri probați de pretutindenea, și astfel putem spera, că elementul românesc, nu numai că nu va fi amenințat de nici un pericol după răsboiu, ci are să iasă întărit și respectat mai mult ca orișcând de către toate puterile lumesti, cari astăzi să frământă în lupta cea mai crâncenă pentru cel mai sfânt principiu al dreptății și cel mai rigid postulat al dreptului.

Analiza istorică a patriotismului.

VII.

Internaționalismul social-democrației e mereu subminat, din partea democrației și din partea socialismului. Democrația rânește la domnia maselor. Mulțimilor le place însă măria proprie, tot așa ca batjocura față de străini și necunoscuți. Sunt prea încrezătoare în ele și prea desprețuoioare față de alții. Dacă vreai să căștigi mulțimile, n'ai decât să le lauzi. Si atunci democrațile sunt mai patriotice decât aristocrațile.

Partidele socialiste apoi vreau să pună mâna pe putere prin instituțiile parlamentare și prin participarea la puterea de stat. Prin aceasta se desvoltă în conducerii lor sentimentul responsabilității față de «tovărășie», deci și față de stat. Se dau lupte de concurență cu alte partide, și li se face imputare socialistilor, că ei nu au patrie, iar conducerii lor răspund indignați: «Sunteți în mare rătăcire, pentru că suntem adevărați patrioti, căci nu facem afaceri cu patriotismul nostru».

Internaționalismul e mai subminat apoi și din partea progresului cultural. In toate țările scade numărul analfabetilor între muncitori. Muncitorii iau parte la mișcările culturale ale națiunilor lor. Cetesc cărți naționale și încep să-și iubească limba maternă. Se desvoltă deci în ei sentimentul iubirii de neam: *naționalismul*. Mai contribue apoi și raporturile schimbări economice. Astăzi muncitorimea nu mai este compusă exclusiv din proletari. S'a născut și între proletari o concurență economică, și dorința de a-și crea o situație independentă și sigură e astăzi mult lățită printre proletarii de eri.

Toate acestea slabesc internaționalismul și întăresc patriotismul social-democrației, care se arată în forme deosebite. Legăturile internaționale, cari legau proletarii tuturor țărilor la olaltă, au devenit tot mai slabe, congresele proletarilor tot mai rare, conclusele lor tot mai confuse, și tot mai mare e nizuința de a se grupa oamenii pe base naționale. Mișcările antipatriotice și mai ales cele antimilitare au încetat. Conducătorii le-au deservit și condamnat. S'au făcut declarații cuprinzîn sine două ele-

rațuni solemne din partea lor, că stau gata și ei să-și verse ultima picătură de sânge pentru patrie, luptând în contra dușmanului. Singura condiție pe care o pun este, că numai în casul, dacă patria e atacată. Adeca intră în lupte de apărare, fără a ataca pe alții.

In vremile din urmă s'a mai ivit o tendință contrară internaționalismului, căruia se înhina mai nainte muncitorimea, anume, imperialismul. Importanța imperialismului pentru muncitorime se basează pe faptul, că prosperarea industrială a unei țări depinde dela esportul ce se face din marfa produsă. Interesele lucrătorilor sunt legate deci de ale fabricanților, ori ale acționarilor, și împreună au se caute, ca să se deschidă teren că mai larg pentru esportare, dat fiind, că nedorile potrivită a mărfii aduce cu sine sistarea producerei ei, încreștarea muncii, ruina întreprinzătorilor, dar și a muncitorilor. Iar deschiderea căilor de esportare se face din partea conducerii de stat, prin convențiunile legate între state, se face din partea imperialismului, care asigură desfacea tuturor productelor din țară. Imperialismul asigură deci pe seama muncitorimii bani și pâne, mai ales pe locurile, unde prin o organizație bună îi este dată posibilitatea de a controla venitele și căștigurile capitalismului, și de a primi și ea o parte din căștig. Mai ales în Anglia a esplotat cu bun succes imperialismul în favorul seu muncitorimea bine organizată.

Mai este apoi un soiu de patriotism, care se poate numi patriotism cultural, eșit din unirea patriotismului cu cultura. Definiția i s-ar putea face astfel: iubirea de patrie, pentru bunurile culturale pe cari le acordă. Acest patriotism s'ar putea spune, că crește și scade amăsurat gradului de cultură din fiecare țară. Altul ar fi el de exemplu în Danemarca și altul în Muntenegru. Dar nu e așa. Nimeni nu-și iubește patria pentru că este de cultură înaltă; ci cu totul din alte motive. Tot insul și-o iubește însă mai mult dacă e cuib de cultură înaltă. Patriotismul cultural e deci numai o nuanță a patriotismului și se mărginește la națiunile, cari au o cultură mai înaltă. Acest patriotism cultural a început să stăpânească mai ales partidele socialiste, ai căror conduceri totdeauna se provoacă la superioritatea culturală a poporului lor, față de alte popore, ori alte state. Căte lucruri nu s'au reclamat și căte amenințări nu s'au făcut în numele inaltei civilizații, din partea socialistilor!

In Francia cu începere dela 1870 se spune mereu, că cultura superioară a țării acesteia trebuie apărată în contra Germaniei feudale și barbare, iar în Germania conducerul socialistilor, Bebel, de nenumărateori s'a declarat că se plece la răsboiu în contra Rușilor, în contra barbarilor reaționari, cari împedescă înaintarea omenimii în cultură. Acestea și alte asemenea declarații cuprinzîn sine două ele-

mente, anume: patriotismul etnic de stat, care se ascunde în dosul culturii, și sincera iubire față de cultura mai înaltă, ori considerată cel puțin de mai înaltă, a țării proprii!

Răsboiul.

Lupte mari se dău pretutindenea. In Carpați dela Ducla până la Colomea s'a desfășurat o luptă înverșunată. Rușii voesc să-și susțină pozițiile dune în cari s'au fost așezat, dar ai nostri îi scot din ele fără cruce și cu mari perdeți. In Polonia rusască trupele germane se află în fața Varșoviei, capitala țării, și după știrile date de ziarul rusești, au spart pe mai multe locuri rândurile trupelor rusești cari nu mai pot să iee acuma ofensiva, ci sunt silite să se retragă. Cădereea Varșoviei în mâinile Germanilor e acum chestie de câteva zile. Din Bucovina Rușii au fost scoși de tot. S'au retras și din Cernăuți, unde au intrat de nou trupele noastre, primite cu mare entuziasm din partea populației. Oficiile publice austriace funcționează pretutindenea în Bucovina. Populația săracă se împărtășește de ajutor din partea statului. In Franția și Belgia tot Nemții sunt în favor, iar pe mare submarinele germane își fac datorință. Scufundă rând pe rând vasele engleze. Au scufundat și un vas pe care se aflau 2000 soldați trimiși în Franția.

Dușmanii succesului.

— Tineretului nostru. —

X.

Păhărelele de beutură...

Am spus dejă, că fumatul stă în strânsă legătură cu beutura, pentru că tutunul ațăță setea, dar nu setea de apă proaspătă, ci de beuturi alcoolice tari. Aceste două viții mai au între ele și o altă legătură, și anume la tineri pornesc din acelaș izvor, din tensiunea de a se arăta bărbăți.

Ah! ce lucru important pentru acești omuleți, să se plimbe cu țigareta ori cu țigara în gură și să se arete sfătușo! Dar primejdia crește și mai mult, când fumează în cafenea, dinaintea unui păharel de cognac ori în fața unei halbe de bere cu spumă.

Din nenorocire, acesta e un lanț fără sfârșit. Fumatul face sete și la beutură se fumează mai mult; vorbind și fumând se uscă gâtul de nou și de nou trebuie umedit încă cu un păharel de beutură. De unde urmează, că cel ce bea la început din înghimpt, ajunge să bea cu timpul din patimă. Din beutorul amator se face bețivul.

Beția este un vițiu foarte respingător și cu urmări dezastroase. Asupra urmărilor ei s'au făcut cercetări serioase mai ales în țările germane. Din acele cercetări se vede ce primejdii imense ascunde pentru omenire, și în special pentru tineret, nu

numai viții grețos al beției, ci în general întrebunțarea *alcoolului*, adică a beuturilor spirituoase, chiar și în cantități mai mici.

Nu putem să nu mărturisim, că noi credem exagerată teoria multor moderniști, cari vreau să opreasca cu totul întrebunțarea vinului și a tuturor beuturilor în care este alcool.

Experiența ni-a dovedit, că o cantitate mică de vin, în *temp de odihnă*, nu poate fi stricătoasă, ba poate fi chiar folosită sănătății. În privința aceasta avem exemplul apostolului Pavel, care a dat voie învățăcelui său Timotei să bea puțin vin pentru *stomacul* său și pentru deseile sale neputințe, (I. Tim. V. 23).

E mai mult treaba igieniștilor, decât a moralistilor, ca să hotărască împrejurările, când este avantajoasă întrebunțarea moderată a vinului. Medicii prudenti vor fixa ca mijloc de întărire pentru tinerii plăpânci. Dar să nu uităm, că copiii până la zece ani, trebuie în general să se abțină complet dela beutură. Adolescenților, pare a născă un păharel de vin, după masă, ori în temp de repaos, pentru că a jută mistuirea. Tot acelaș lucru se poate spune și despre bere.

Cu toate că întrebunțarea moderată a vinului este scuzabilă și la o anumită vîrstă chiar folosită, și cu toate că se poate ierta și o moderată întrebunțare a berii, totuși trebuie să atragem cu toată seriozitatea atenționarea tineretului asupra primejdii foarte grave ale *alcoholismului*. Aceste primejdii sunt nedespărțite de excesele de beutură, chiar și de acelea cari nu duc până la treapta înjositoare a beției și sunt socotite ca inofensive și de puțină importanță.

Chiar când nu se observă totdeauna reale produse de beuturile alcoolice, să nu credă cineva, că uzul lor nu despăgăie tineretul de alte avantajii prețioase. In Germania este o asociație a «învățătorilor abstinenți». Această asociație a făcut mai multe *anchete*, spre a putea constată ce efect are întrebunțarea vinului ori a berii asupra progresului din școală. Una din aceste anchete, făcute de directorul Bayr din Viena, arată că printre copiii cari nu beau nici vin, nici bere au fost:

38% superiori,
12% buni.

Iar între ceice beau, s'au aflat:

26% superiori,
15% buni.

Și trebuie să observăm, că la acești din urmă e vorba numai de o beutură foarte moderată, în temp de odihnă.

«Educația tineretului», zice W. Bode (Weimar), sufere mult din motivul, că un mare număr de copii beau beuturi alcoolice, nefinând seamă de abuzurile vrednice de jale, ce se observă în materia aceasta. Copiii n'au trebuință de aceste beuturi și nu le supoartă. Dimpotrivă ele produc curenț asupra lor un efect cu mult mai periculos decât asupra oamenilor mari». Acest scriitor își scoate concluziile din părere dela 70 de medici, adunate și publicate de el.

Profesorul Dr. Thomas, directorul spitalului de copii din Fribourg, crede că «adolescentii în urma întrebunțării beuturilor spirituoase perd fragezimea corpului și a spiritului; se desvoltă înainte de vreme, le sărăceaște săngele și nu învață în mod satisfăcător. Foarte adeseori li se schimbă

înțat în anul 1822, la care a functionat, între cei dințai profesori, Gavril Rat, episcopul de mai apoi Gerasim Rat, de naștere din comuna Roit în comitatul Bihor, aproape de Oradeamare, care împreună cu un alt tînăr român, Petru Mărcut, tot din Roit, își făcuseră studiile teologice în Viena, precum se vede din o petiție latinească din anul 1817, subscrise de ambii, afișătoare între manuscrisele lui Moise Nicoară. (Arhiva Academiei Române, Manuscrisele lui Moise Nicoară, vol. IX p. 78). Nicolae Bălășescu a fost învățăcelul episcopului Gerasim Rat, în institutul teologic din Arad, de aceea își exprimă el bucuria și măngâierea ce o simte un adevărat ucenic la înaintarea *dascălului* său, asigurându-l, că își va întocmi toate pasurile sale așa fel, că *dascălul său* niciodată să nu se rușineze, ba făcă să-i fie laudă a-i pomeni numele».

Petru Mărcut are meritul de a fi făcut, în Roit două chiar, cōpī de pe originalul croniciei lui George Șincai, care remăsesse la episcopul Vulcan, din care unul s'ă tipărit la Iași în anul 1843, dar numai până la anul 1000 al croniciei, predat profesorului preparandial Alexandru Gavra de însuși Mărcut s'ă tipărit la 1842, și acesta necomplet. Papiu Ilarian scrie despre Petru Mărcut, că era *om demn de tot respectul* și că pe la anul 1842 se afla într'o direcție în satul Bicaciu, aproape de Oreadamare. (Analele Academiei Române t. II, 1869 p. 58, notă)

Dacă fiind, în urmare, faptul, că Nicolae Bălășescu și-a făcut studiile în insti-

tuții teologici din Arad, datele comunicate în Encyclopedie Română, că s'ar fi născut în Hasag lângă Sibiu, nu mi se par a fi autentice, lipsind și anul nașterii. Mai verosimil, că el va fi originar din comitatul Aradului, sau din Bihor, și poate aceeași persoană, identică, cu Nicolae Bălășescu, secretariul consistoriului din Arad, cu care Moise Nicoară pe la anul 1832 avea corespondență și li aduse la București manuscrisele care le lăsase lui Grigorie Calinescu la 1825 în Viena, împreună cu cele rămasă în Giulia. (Vezi articolul: Moise Nicoară, în Tribuna 1907 nr. 283) Însuși spune în scrisoarea din 1835 că episcopul Rat, că cinci ani după moartea episcopului Nestor Ioanovici (1830), a vienit în Arad, tot așteptând numirea unui episcop în locu-i, ci nu tardîu după plecarea lui de acolo a primit înștiințare cu mare bucurie de mila ce și-a arătat Maiestatea Sa împăratul și crajul Francisc întâi, căt a măngâiat desnădăjuita nație românească din Ungaria cu numirea unui episcop român în văduvia diecezu a Aradului.

La 1835 N. Bălășescu se află ca profesor de teologie în centralul seminar arhiepiscopal-metropolitic din București. Aici probabil își va fi shimbăt numele familiar de Bălășescu în Bălășescu, precum și Nicoară și l'a shimbăt al său în Nicorescu. Școalelor românești din Arad revine să meritul incontestabil de a fi dat pe cel dintâi profesor și organizator al învățământului seminarial în Tara-Românească, în persoana lui N. Bălășescu, nu numai,

ci și una din urmările acestea! Ei bine, pentru că mulți scapă de coleră, dovedește aceasta încă odată, că colera nu este un flagel îngrozitor? Dar prete tot, cine ar putea spune, ce ar fi fost acei copii, dacă părinții lor nu ar fi fost beatori? Cine să cunoască germanii degenerării ce-i poartă în vinele lor?

st.

NOUTĂȚI.

Din Galitia. Am primit astăzi la redacție o prețioasă carte postală, trimisă din oarța domului maior ces. și reg. *George Fleștiariu*. E datată din 7 Februarie n. Ne scrie că maiorul că e bine, voinic și vesel. E comandant de batalion în regimentul de infanterie Arhiducele Rainer, compus tot din soldați eminenti, numiți de regulă *Rainer-helden*. Despre transilvani (Corpul XII de armată) scrie cu multă admirăriune. Au insușiri rare militare, așa că sunt netrecuți. Situația în Galitia e foarte favorabilă pentru noi. Insușirea și speranța e mare. *Biruința sigură..* Domnul maior a trecut în 5 Februarie cu bravul seu batalion râul..., prin focul artileriei rusești. A ramas nevăimat. Dumnezeu să-i poarte de grije și în viitor!

Isterie! Da, isterie, așa numește sora săsescă din loc, foaia *"S. D. Tageblatt"*, articolel nostru din numărul 13, intitulat *"Cum se falsifică adevărul"*, pe care l reproduce intreg exact și nefalsificat, în numărul de Sambătă, fără a avea însă nici un cuvânt de scuză, sau de justificare. Păreala redacției e esprimată în titlu sub care l reproduce, în cuvântul *isterie!*... Va fi, poate, și isterie la mijloc; dar faptul române constatat, că ziarul *"S. D. Tageblatt"* a sevără act de *falsificare*. Isteria apoi aparține patologiei, dar falsificarea aparține *criminalității*. E faptă punibilă, atât după codul penal, că și după codul moral. Dacă constatărea unei fapte punibile înseamnă pentru domnii dela *"S. D. Tageblatt"* isterie, noi ne simțim bine în societatea în care ne trimitem.

Simpaticii oaspeți. Ziarul *Pester Lloyd* scrie, că poliția urmărește cu deosebită luare aminte afacerile uzurărilor de alimente. Detectivii au aflat, că indivizii acestia sunt mai ales refugiați din Galitia. În zilele din urmă au fost surprinși patru dintr'Inși, cu numele Weismann, Sommer, Berger și Mittelmann, toți negustori galicieni, făcând „târguri” în diferite cafenele din Budapesta. Alți șapte colegi de-a lor, tot pentru asemenea treburi, se află în arest la poliție și așteaptă sa fie expulzați din Ungaria. E caracteristic, că refugiații galicieni numiți mai sus, cereau de obicei ajutoare, cu toate că dispuneau de sume însemnate de parale.

O rugare. Deoarece un număr mare de preoți din arhidieceza a primit *"Cuvântările"* mele la Botez, cununii și înmormântări, și prețul lor de 2 cor. nu îl-lau trimis, și rog pe toti frățește să nu-mi facă pagubă cu voia, ci să-mi trimită suma aci amintită, ca astfel să dea dovadă de simțul de colegialitate și echitate. Repetindu-mi rugarea semnez cu frântească dragoste: *Petru Popa*, paroh, Fugivásárhely. (Bihar m.)

dar de data deschideră seminariului în 2 Februarie 1835, el singur s'a „însărcinat cu slujbe precum: a directorului asa și a celorlalți profesori neapărat trebuincioși în Seminar”, precum arată în jurnală înaintată către logofetă trebilor bisericesti, la 23 Aprilie 1836 în care se plâng că este peste puterile sale a împlini toate aceste greotăți. Drept aceea roagă pe „preacinstita mare logofetă bisericescă”, ca să pună în „bună orânduire” posturile celea profesorești, împlinindu-le cu oameni destoinici, așa și alte ramuri de slujbă, care privesc acest seminar¹.

Înălț textul scrisorii către episcopul Gerasim Rat, al cărei original se găsește la mine:

V. Mangra.

Preafințite Domnule Episcope, al meu prea îndurat Părinte!

Cinci ani, după moartea fericitului Pă. Episcop al Aradului Nestor (Ioanovici) am venit în Arad tot așteptând punerea unui Episcop în locu-i, și dorinta nu mi s'a împlinit; însă nu tardîu după plecarea mea deacolo cu mare bucurie am primit înștiințarea de mila ce și-a arătat Maiestatea Sa Preainălătul acum în Domnul adormitul Impăratul Craiu Francis întâi, căt a măngâiat desnădăjuita nație românească din Ungaria, cu numirea unui Episcop român în demult văduva diecezu a Aradului. Întru adevăr mărturisesc: Indoit m'am bucurat, încredințându-mă că la această sfântă

¹ Istoria seminarului central din București, pagina 48.

FOIȘOARĂ.

Din cele trecute vremi.

O scrisoare a lui Nicolae Bălășescu către episcopul Aradului Gerasim Rat.

Când sinodul eparhial din Arad, în urma propunerei mele, a hotărât, prin concilul Nr. 46 din 1908, să se scrie și tipărească monografia institutelor preparandial și teologic din Arad, și deodată și monografia lui Moise Nicoară, pentru serbarea jubileului de 100 de ani de la înmemarea preparandiei, în 3/16 Noemvrie 1912, eu contemplase o monografie sistematică și completă a școalelor românești din Arad, cu profesorii și elevii de pe vremi, cu programele de învățământ predat în aceste școli, din care să se poată vedea și constata, atât starea culturală a Romanilor ungureni și bănățeni din prima jumătate a secolului 19, cum și influența ce au avut școalele românești din Arad în dezvoltarea culturii naționale a poporului românesc.

Ceea-ce s'a scris și tipărit în anuarul institutului pedagogic-teologic din Arad pe anul scolar 1911/12 e o disertatie, nu monografie.

Scrisoarea lui Nicolae Bălășescu, adresată episcopului Gerasim Rat în anul 1835 din prilejul numirei lui de episcop, varsă o nouă lumină în istoria școalelor românești din Arad. — Nicolae Bălășescu era elevul institutului teologic din Arad, ini-

Ce să sămănam? Ministrul austriac de agricultură a dat economilor din Austria un apel, unde accentuează că increderea cetățenilor și capabilitatea de luptă a armatei atâtănuia rezultatul economic al anului curent. Nici o palmă de loc nu trebuie să rămâne necultivat. Înțai și mai înțai să se samene plante, care sunt nemijlocit necesare pentru hrana omenească, de ex.: grâu, secără și a. Ministrul recomandă apoi cumpătare și cumpătare a lucrare conștiințioasă a pământului. Nutrețurile să se samene numai în măsură corespunzătoare numărului de vite. O deosebită atenție are să se dea în anul acesta uleioaselor, năpilor, precum și înului și cânepei.

Dela direcția finanțelor. Direcția finanțelor din Sibiu aduce la cunoștința publicului următoarele: În imprejurările extraordinaire de astăzi nu se mai pot procură saci de jută, întrebuiență până acum la pachetarea de sare sfârmată pentru vite. De aceea ministrul de finanțe a dat ordin, să nu se mai vândă pachete de sare cea cea în greutate de 5 și 25 kilograme, ci sare cea să se pună în vânzare, până la sfârșitul anului 1915, numai în saci plumbuiti, în greutate de 50 kilograme, având cumpărătorul să plătească și pretul sacului. — Să permis însă oficiilor de sare, să desfăcă astfel de saci, de 50 kg, pentru cei ce cumpără mai puțină cantitate (dar cel puțin 5 kg), în sac sau în vas adus de cumpărător.

Certificate de bună conduită. Ruși, în preajma retragerii lor din partea de sud a Bucovinei, au cerut dela primăriile comunale certificate, în care se constată că soldații ruși au tratat uman cu cetățenii din locurile ocupate.

Numiri. Au fost numiți majori căpitanii Victor Petric dela reg. de inf. nr. 82 și Mihail Popiș dela reg. de inf. nr. 2. — Locoteneni au fost numiți: sublocoteneni Sabin Sorescu (50) și Demetru Drăghici (64). — La gradul de sublocoteneni în rezervă au avansat cadeții: Valeriu Pop (2) Aurel Vlad (2), Emil Suciu (62), Virgil Mircea (2), Aurel Cantor (31), Alexandru Socaciu (31), Alexandru Belu (63), Emil Barbu (bat. de vînat 23), Gheorghe Dateș (51), Gheorghe Murăsan (63), Gavril Crișan (50), Temistocle Sirbul (31), Dr. Ilarie Cojocar (2). — Locoteneni în res.: sublocotenentul Dr. Ioan Mutu (reg. de artil. nr. 36). — Sublocoteneni în res.: cadeții Otto Vestemean (reg. de art. 34), Ioan Răchițan și Vasile Hosu (reg. de art. 35).

Ordin împotriva amicilor păcii. Considerând, că în Rusia se sporește zilnic numărul creștinilor, cari agitează pe față pentru terminarea răsboiului și închearea păcii, comandanțul cetății Cronstadt, dala gura Nevei, a publicat un ordin, osândind cu rigoare pe toți amicii păcii, cari afirmă că zădarnică și păgubitoare este continuarea răsboiului, și că o pace grabnică ar fi impunătă cu mari folosuri pentru împărația rusească. Comandanțul dela Cronstadt se îndreaptă și către tărani și către muncitori, îndemnându-i să se ferească de prietenii păcii; de oarece oamenii aceștia, zice ordinul rusesc, sunt numai la părere amicii patriei, însă de fapt nu sunt alt ceva, decât dușmanii cei mai înrăuțăti ai Rusiei.

treaptă a ajunge, pre Preasfințita Ta Te-
invrednicit Dzeu, tot aceasta mi-a fost poftă;
tot aceasta am așteptat, că cu cugetul cre-
deam, iar cu gura și mărturism, că nu
poate fi altmintrelea.

Deci dar Preasfințite Stăpâne! pentru norocita întâmplare — dovedindu-ti feste sentimenturi, ceale ce pentru Preasfințita Ta, ca către adevăratul meu Părinte totdeauna cu mare scumpătate le-am simțit și până la răsuflarea cea mai de pe urmă le voi purta, arătându-mă recunoscător pentru binele și norocirea în care mă aflu astăzi, știind că cel mai mare Princinitor ești Preasfințita Ta; îți poftesc ca milostivul Dumnezeu să-ți lungescă viața Incoronându-o cu o întreagă și pacină sănătate spre creșterea și înfrumusețarea bisericii lui Christos, spre marele folos al nației Românești și spre norocirea noastră a tuturor fililor săi, iar mai vârstos a Persidei, Zenei și a lui Terentie.¹

Incredințează-te Preasfințite stăpâne că nu puțină măngădere se naște în inimă unui adevărat ucenic de o așa înaintare a dascălului său, care ucenic iată reciproce așa își va întocmi toate pașurile sale, căt dascălul său nici odată să nu se rușineze, ba încă să-i fie laudă a-i pomeni numele.

Eu, Preasfințite Domnule! aşăzându-mă aici în București de profesor de teologie în centralul seminar Arhiepiscopal-Mitropolitic.

¹ Sună fiii episcopului Rat, care înainte fusese preot căsătorit. Două fete măritate în Arad, una după Vaneu, cealaltă după Frusca. Terentiu a fost pe la anii 1860—4 protopopul Beiușului.

Piese nouă de câte o coroană. Guvernul ungarian a însărcinat monetariile statului să bată piese nouă de câte o coroană, în valoare totală de 20 milioane, cu scop ca publicul să aibă moneta trebuințioasă de schimb.

Întrebuiențarea orzului. Un ordin al guvernului nostru oprește folosirea orzului la fabricarea de bere. Cu începere din 19 Februarie 1915 fabricile nu au să mai întrebuiențe orzul la producerea berei. Cantițățile de orz vor fi mestecate cu grâu la producerea pănei necesare. Cei ce calcă ordinul ministerial, se pedepsesc cu amendă până la 600 coroane și închisoare până la 2 luni.

Vienezele bolcoțea. La indemnul celei mai austriane organizate în reunii, vienezele au hotărât să nu cumere caroie de porc timp de 14 zile, nici afumată, nici proaspătă. Pe lista de proscripții s-au pus, afară de acestea, și slăinina și unoarea. Motivul pasului energetic este urcarea repede a prețurilor pentru numitele alimente. Lovitura vienezelor este îndreptată atât în contra producătorilor, cât și în contra unor negustori mijlocitori.

Cassa regimentului. Între multele trofee câștigate de trupele germane, care au alungat pe ruși din Prusia răsăriteană, se găsește și cassa unui regiment rusesc cu 250 de mii de ruble în aur.

Dela spitalul militar. A murit Vineri și a fost înmormântat Sâmbătă, din casa mortuară a spitalului de garnizoană din loc, Iosif Panhanz, gefreiter în regimentul de infanterie numărul 92, secția pionerilor, de 29 ani, originar din Boemia. A murit Vineri și a fost înmormântat eri, Duminecă la orele 3 d. a. după ritul evangelic luteran sergentul titular Gustav Iauernig, din Sibiu, în etate de 33 ani. Sâmbătă a murit și a fost înmormântat eri, Duminecă, după ritul greco-oriental, glotul Alexandru Schmidt, în etate de 30 ani, originar din Deva, comitatul Hunedoarei.

Curs de șoferi. Al zecelea curs de șoferi, organizat din partea statului, se va ține din 15 Martie până în 5 Mai 1915 în Budapesta, X. str. Szabados 14. Amănunte se dau la sfârșit poliției în Sibiu.

In contra cenzurei. Am arătat într-un număr precedent, cum ziariștii parizieni au luat atitudine în contra cenzurei prea ample. Aceias lucru îl face acum secietașii scriitorilor și ziariștilor din Viena Concordia. Cenzorii civili și cenzorii militari, de cărui au parte și gazetele vieneze, fac mari pagube atât presei, cât și cetitorilor. De aceea Concordia cere ca cenzura militară să se mărginească pe viitor numai la controlarea articolelor de cuprins militar, și să lase la o parte stările politice și economice. Cenzorii civili să nu opreasă discutarea așacerilor de interes public, ștergerile să se facă numai dacă tipărirelor ar primejdui de fapt interesele statului; să se ia în considerare și necesitățile tehnice ale presei, care își împlinescă datoria față de stat, — dar să steață ca și statul să-și facă datoria față de dansă. Hotărările Concordei se vor înainta autorităților competente.

policeșc, Pronia, ceea ce tot d'acestea lăzesc, m'a îndreptat aci la unul dintre părintii Episcopi ai țării Ilarion Episcopul Argeșului, om foarte învățat, carele are lăzinte de filozofie și teologie și a. Cunoșcând din temeiul limbile afară de maternă sa românească, elineaste, latineaste, franceze și nemțește, omul cel mai bun în lume, carele nu numai că e singur literat, ei și iubește literatura și pe literati, nădăduiește că se va face mitropolit, fiind scăunul încă tot vacanță. Care lucru de-l vom dobândi, țara atunci va avea și în ierarhie un stâlp tare și înaintătorul culturii și a fericii sale, precum în toate, pre Maria Sa Prea înaltatul nostru Domn, carii amândoi numai pentru binele de comun să văd a fi născuți. Preasfințita Sa însă deosebit îți grațieșă și îți poftesc multă norocire, viață și sănătate; mult ar dori să aibă cunoștință încă, dacă nu se poate personal, literară cu Prea Sf. Ta. E om de 58 de ani, însă optimă constituție corporis. Își aduce preamult la toate cu Prea Sfintă Ta, în joculibul autem cum maxima moralitate connexis și cu Putnic.

Ei intră ale cărând arhipăstorească blagoslovenie, ne lăză sărătarea ss. mâni și adâncă recomandare te rog a-mi da ierarice, ca totdeauna să cutesz a-mă numi

Al Preasfinției Tale
București, în 5 Iulie 1835

prea umilit fiu
Nicolae Bălășescu
profesor de teologie.

Efectul ofensivei lui Hindenburg. Un articol de fond al ziarului rusesc Novoe Vremea se începe cu următoarele cuvinte: „Milostivul Dumnezeu să nu-și întoarcă fața de vitejii noștri ostaș! Dușmanul a porțit un atac cumplit, ca un uragan. Poate este ultimul în acest răsboi. Ca un vajoi din munții uiuși, ca un roi înforător de lăcuste au năpădit trupele neamăști, și au acoperit partea apuseană din Rusia, și pătrund înainte cu o presiune redutabilă. În fața acestei puteri grozave se prea poate, ca armatele rusești nu vor mai rezista, ci au să fie mătură... Apără, Doamne, pe vitejii noștri!“

Pentru ce soldații ruși nu supoartă frigul? Un dezașament de al nostru, care facea patrule în Carpați, a dat peste o truță cam de o sută de soldați ruși, culeați în neauă și înghețați pe jumătate. S'a constatat, că nenorocările fac parte dintr'un regiment siberian. Unii dintr'insă, când s'a deșteptat din amorteala frigului, au povestit cauzele, pentru care ei nu pot suporta gerul, ca bunăoară ostașii noștri. Si au zis așa: „E prea adevărat, că în partea noastră din Siberia avem earnă frig de 40 grade. Dar noi, siberienii, totuși nu putem răbdă frigul, cum il răbdăți voi; pentru că noi indatăcă dă earnă, ne adăpostim în culcușurile noastre sub pământ, de unde nu prea ieşim căt ține gerul. Noi ne simțim bine, dacă ne îngrădă adânc în pământ. Voi, zic soldații siberieni către ai noștri, sunteți neasămanat mai tarzi la frig, decât suntem noi!“

Bioscopul Apollo din Gesellschatshaus va reprezenta Luni și Marti în 22 și 23 Februarie n. 1915 următorul program: Avantajuri de biciclisti pe insula Iava, după natură. Prietinie folosită, dramă indiană. Moritz și Napoleon, comedie. Vechea Bretagne, după natură, colorat. Eroina de circ, mare dramă artistică în 3 acte. Băiatul flăcărat, comedie.

Economie.

Procurare favorabilă de articli economici.

Aducem la cunoștință economilor noștri de pretutindenea, că subscrисul comitet este gata a mijlochi pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articliilor economici amintiți mai jos, lăză cari însemnă și prețul:

1. Sămânță, de iarbă engleză, 1 kilogram 1 cor. 6 bani.
2. Sămânță de iarbă „Kamnras“, 1 kgr. 3 cor.
3. Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 2 cor. 60 bani.
4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 2 cor. 60 bani.
5. Sămânță de napi „Mammuth“, roșii, mari, un kgr. 86 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf“, galbeni, rotunzi, 1 kgr. 90 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf“, roșii, 1 kgr. 86 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 42 bani.
9. Sămânță de ciapă „Zittau“, uriașă, galbină, 20 grame 40 bani.
10. Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 grame 50 bani.
11. Sămânță de ciapă „Tripoli Rocea“, 20 grame 40 bani.
12. Sămânță de ciapă „Medeira“, 20 grame 30 bani.
13. Sămânță de sălată „Matador“, foarte mare, gustoasă, timpurie, 20 gr. 40 b.
14. Sămânță de sălată „Forellen“, de iarnă, 20 grame 40 bani.
15. Sămânță de sălată „Kaiser“ (nouă), galbină, surie, mare la căpătină, ușor de transport, 20 gr. 30 bani.
16. Sămânță de pătrângel de toamnă, 20 grame 10 bani.
17. Sămânță de pătrângel lung „Zneimer“, dulci, 20 grame 10 bani.
18. Sămânță de morcov de vară „Nantes“, 20 grame 60 bani.
19. Sămânță de morcov de toamnă „Quedlinburg“, 20 grame 60 bani.
20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart“, albi, timpurie, 20 grame 10 bani.
21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 grame 10 bani.
22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 grame 10 bani.
23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe, 20 grame 10 bani.
24. Sămânță de castraveti de „Paris“, 20 grame 50 bani.
25. Sămânță de varză de „Braunschweig“ uriașă, de iarnă, 20 grame, 20 bani.
26. Sămânță de călărate (gulii) albe, timpurie, 20 gr. 50 bani.
27. Sămânță de călărate de iarnă, viete, 20 grame 30 bani.

28. Sămânță de mazăre „Fürst Bismarck“, timpurie, 100 grame 30 bani.

29. Sămânță de fasole de Iulie, 100 grame 50 bani.

30. Sămânță de fasole „Mont d'or“ galbină, 100 grame 50 bani.

31. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 grame 20 bani.

32. Sămânță de patlagele „Excelsior“ (nouă), foarte gustoasă, 20 grame 1 cor.

33. Sămânță de patlagele „Ficarazzi“, foarte timpuriu, 20 gr. 60 bani.

34. Sămânță de paprică sărbească, 1 portie 20 bani.

35. Sămânță de spinat „Goliath“, 20 grame 10 bani.

36. Sămânță de sfeclă „Egyptene“, roșii închise, 20 grame 10 bani.

37. Florile mai cunoscute în porții de cete 10 și 20 de bani, legături de altoi „Raffia“, funii de „Cocos“ (de legat altoi) răsină de altoi fluidă etc., să vând cu prețurile zilei.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrисului secretar prețul cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru patcat, 4 bani taxa de înmuanare postală și 10 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere — vor primi articlii comandanți cu posibilitățile.

Sibiu, 17 Februarie n. 1915.
Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitetul Sibiu“.

Pant. Lucuța Vic. Tordășianu
pres. secretar.

Teatru.

(x) Maria Stuart, tinăra soție a regelui francez din veacul al 16-lea Francisc II, revine după moartea soțului său, tot ca femeie neîncercată, în patria sa, în Scotia, și ocupă tronul Stuartilor. Supusă săi, locuitorii ai unei țări muntoase, se rezvătesc împotriva cărmuirii sale. Regina Maria fugă în Anglia, să se adăpostească la regina Elisabeta, care îi era verișoară; — dar această bună rudenie o arestată, după o lungă nedumerire, o condamnă la moarte. Maria e decapitată în 1587.

Schiller a scris drama aceasta în 1801, în cea mai roditoare epocă a lucrării sale literare. Poet și istoric în același timp, desvelește tainele sufletești ale eroilor săi cu măestrie proprie scriitorului clasic.

Cele două regine, Elisabeta și Maria, trec pe dinaintea ochilor noștri cu toată nepotrivă caracterului lor: Una e ingâmătă, răsunătoare și totuși neîmpăcată cu sine; a doua e mândră, curajoasă și iertătoare. Care din ele, Maria sau Elisabeta, este oare mai nefericită?

Contrastul reginelor s'a exprimat în jocul și înfă

Nr. 29/1915 of. ppresb. 2-3

Concurs.

Pen'ru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul din parohia de clasa a II-a **Măgoaja**, prin aceasta se scrie concurs cu termen de **30 zile**, comunitat dela prima aparițune a acestuia în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu postul de capelan sunt jumătate din toate venitele preoștei diu parohie.

Concurenții la acest post au a-si așterne rugările instruite în înțelesul normelor în viitor, în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiter și a se prezenta, cu observarea dispozițiilor din regulamentul parohial, în vre-o Dumineacă ori sărbătoare la biserică parohială spre a-si arăta destinderile în cîntări și a predica, eventual a servi și a predica.

De s, 25 Ianuarie 1915.

Oficiul protopresbiteral al t actului grecocentral Deș în conțelegeră cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 34/1915. 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Federi**, protopresbiteralul Hațegului, se publică pe baza rezoluției consistoriale din 20 Ianuarie a. c. Nr. 314 Bis. concurs din oficiu repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrișilor reglementare, se vor prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a cântări și predica, respective a celebra-

Hațeg, la 27 Ianuarie v. 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-r. al trac-
tului Hațeg.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 35/1915. 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohiile jos fes-
mate de clasa a II-a, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Petrila-Brad** cu filile **Jieți și Malea**
Venitele: Jumătate din toate venitele fasona-
te în coala B.

2. **Petrila luna din sus** cu filia **Jieți-
Popi**. Venitele: Jumătate din toate venitele fasona-
te în coala B. și jumătate din por-
țiunea canonica.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu în terminul susinicit, a vînd concurenții a se prezenta — pe lângă încrengătura subsemnatului — în o Dumineacă sau sărbătoare la bisericele din aceste comune, spre a cântări și predica.

Hațeg, la 29 Ianuarie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Hațeg în conțelegeră cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător și cantor dela școală confesională ort. rom. din fiia **Netuș** la mătăra **Hendorf Hegen**, protopiatul Sighișorii, se scrie concurs cu termin de **15 zile** dela prima publicare în foaia „Telegraful Român” pe lângă următoarele emoumente și condiții:

1. Salar dela popor 100 cor. solvabil în rate lunare, iar restul dela stat incuviințat sub Nr. 183,115/1913 care se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales, întrucât din vina învățătorului i se detrage ajutorul de stat, comuna bis. nu se obligă a îl suplini.

2. Pînă se va edifica școală și cvartirul corespunzător comuna bis. fi pune la dispozitie locuința veche. La relut de cvartir nu poate face pretensie, pentru curățirea și văruirea locuinței sa e are a se îngrijii alesul.

3. Grădină $\frac{1}{4}$ jugăr în natură.

4. Alesul e obligat pe lângă datorințele legale de a înșرعا elevii ambelor cursuri în toate studiile prescrise de planul de învățămînt, a împlini și serviciile *cantoriale* atât în, cât și afară de biserică având a instrui pe elevi și tinerimea astăldă în cîntările liturgice și funebrale și ai conduce la biserică și la înmormântări și a cânta cu ei răspunsurile la diferite ceremonii. La cez de impiedecare se poate substitui, dar pe spese proprii. Dintre concurenții celorva dovedi că e capace a instrui cor va fi preferit.

5. Dela concurenții se recere ca să aibă IV cl. medii și să poată limba maghiară și diploma de învățător.

6. Reflectanții au să-si așteară petițile ajustate amăsurat Regulamentul și adrese comitetului parohial în terminul fixat P. O. Oficiu protopresbiteral ort. român din Sighișoara (Segesvár), având a se prezenta pînă în alegere înainte cu 8 zile în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică spre a arăta destinctia în cîntare și tipic și a face cunoștință cu poporul.

Netuș, la 18/31 Ianuarie 1915.

Comitetul parohial o.t. rom.:

Andrei Moldovan Ilie Sandru
paroh, prezidiu com. epiprop. I. și notar.

Nr. 76/ 915 protb. Văzut: 3-3

Dimitriu Moldovan
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidicezană, Sibiu:

G. S. Petrow:

Calea spre Dumnezeu.

Contemplații asupra Dumnezeirei și asupra adevărului divin.

Traducere

de

Teodor V. Păcașian.

Ediția II.

Prețul 1 cor. + porto 5 fl

Prăvălia se discompune total.**Desfacere totală concesionată.**

De argint veritabil inele și cercei dela cor. — 40 în sus	
" " " broșe și acasă- tăoare (juju) " " 40 "	
" " " ceasuri " " 4 " "	
" " " brățare și na- sturi " " 50 "	
Bastoane de preumbilare și de călărit de argint sau montate cu argint " " 3 " "	
De argint veritabil lanțuri decese " " 130 "	
" " " tacăbore " " 8 " "	
" " " tacămări o- biecete de lux, decorație de masă de tot felul că se poate de înfin după greutate.	
Aur verit. 14 carat inele, cercei " " 3 " "	
" " " lanțuri de ceas " " 14 " "	
" " " ceasuri de dame " " 15 " "	
" " " brățare " " 12 " "	
" " " acasătăoare (juju) " " 4 " "	

Totii articoli în aur veritabil de 14 carate, cu veritabile bri-
llante, diamante, pietre scumpe,
după greutate, căt se poate
de ieftin.

Cele mai fine corse de argint
de China dela cor. 180 în sus
" " " vase de flori " 180 "

" " " decorații de " 5 " "

" " " lucruri de lux, decorații de mară și per-
ete, tacămuri Bendorfer și
Cristofle, în alegere mare și
căt se poate de ieftin.

Fiecare obiect de aur și argint
e probat și examinat oficios,
și provăzut cu insignia ofici-
oasă. Afără de acă se ga-
ranțează și în seris pentru
veritabilitate.

Mai departe recomand ceasuri de
buzunar de nickel, otel,
golding, argint nou. 250 "

Ceasuri de perete " " 3 " "

Numai cu bani gata!

Rog pentru sprîncină Oaoratu lui public, eu stimă:

IULIU ERŐS,

prăvălie de oroloage, juvalericale, aurării, argintării și argint de China,
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

(2) 11-24